

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІСТОРІЇ ТА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
КАФЕДРА ДАВНОЇ І НОВОЇ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ ТА МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ
ІСТОРІЇ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету історії та міжнародних відносин
Ольга МАКЛЮК
(підпис) (ініціали та прізвище)
« 01 » березня 2023 р.

**МЕДІАГРАМОТНІСТЬ: ФОРМИ, МЕТОДИ, ПРИЙОМИ НА УРОКАХ
ІСТОРІЇ В ШКОЛІ**

(назва навчальної дисципліни)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки магістра

(назва освітнього ступеня)

денної та заочної (дистанційної) форм здобуття освіти

спеціальності 014 Середня освіта

(шифр, назва спеціальності)

предметна спеціальність 014.03 Середня освіта (історія)

освітньо-професійна програма Середня освіта (Історія)

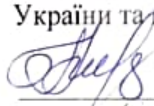
Укладач Сергій ТЕРНО, д.пед.н., доцент, професор кафедри історії України
(ПІБ, науковий ступінь, вчене звання, посада)

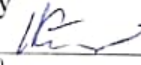
Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри давної і нової історії
України та методики навчання історії

Ухвалено науково-методичною радою
факультету історії та міжнародних
відносин

Протокол № 01 від "01" 09 2023 р.
В.о. завідувача кафедри давньої і нової історії
України та методики навчання історії

Протокол № 01 від "01" 09 2023 р.
Голова науково-методичної ради
факультету


(підпис) Галина ТУРЧЕНКО
(ініціали, прізвище)


(підпис) Ірина КРИВКО
(ініціали, прізвище)

*Логоотжемо
картки ОММ*



2023 рік

P.O. Tern

1. Опис навчальної дисципліни

1	2	3	
Галузь знань, спеціальність, освітня програма рівень вищої освіти	Нормативні показники для планування і розподілу дисципліни на змістові модулі	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна (денна) форма здобуття освіти	заочна (дистанційна) форма здобуття освіти
Галузь знань <u>01 Освіта / педагогіка</u> (шифр і назва)	Кількість кредитів – 5	Вибіркова	
		Цикл дисциплін Дисципліни вільного вибору студента в межах спеціальності	
Спеціальність <u>014 Середня освіта</u>	Загальна кількість годин – 150	Семестр: 3	
Предметна спеціальність <u>014.03 Середня освіта</u> (Історія)		3-й	3-й
	Лекції		
	12 год.	4 год.	
Освітня програма <u>Середня освіта (Історія)</u>	Змістових модулів – 8	Практичні	
		10 год.	4 год.
		Самостійна робота	
Рівень вищої освіти: магістерський	Кількість поточних контрольних заходів – 16	128 год.	142 год.
		Вид підсумкового семестрового контролю: Залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: сформувати компетентність з медіаграмотності та методики навчання медіаграмотності у майбутніх вчителів історії.

Завдання:

- ✓ З'ясувати засоби медіа та їх вплив на громадян.
- ✓ Встановити характеристики медіаграмотної особистості.
- ✓ Охарактеризувати психологічні засади медіаграмотності
- ✓ Опанувати правила безпечного інтернету для дітей та дорослих.
- ✓ Засвоїти способи захисту дітей від кібербулінгу.
- ✓ Охарактеризувати завдання медіаосвіти у школі.
- ✓ Опанувати методику медіаосвіти.
- ✓ З'ясувати правила спілкування із журналістами та інтерв'ювання.
- ✓ Опанувати методику формування позитивного іміджу закладу освіти.
- ✓ Визначити можливості медіа для професійної діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен набути таких результатів навчання і компетентностей:

Результати навчання та компетентності	Методи і контрольні заходи
СК6. Здатність орієнтуватися в світовому інформаційному просторі, використовувати наявні інформаційні ресурси, створювати нові інформаційні ресурси, використовувати цифрові технології в освітньому процесі (інформаційно-цифрова компетентність).	Методи: участь в дискусіях, робота в парах та групах, інтерактивні вправи. Контрольні заходи: обговорення актуальних проблем на практичних заняттях; підготовка проєкту; залік.
СК8. Здатність усвідомлювати свої та чужі відчуття, почуття, емоції, потреби та управляти своїми емоційними станами; конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу; усвідомлювати та поціновувати взаємозалежність людей та систем в сучасному глобалізованому світі (емоційно-етична компетентність).	Методи: розв'язання проблемних задач. Самостійне опрацювання монографічної літератури. Контрольні заходи: обговорення актуальних проблем шкільного життя на практичних заняттях; підготовка проєкту; залік.
СК12. Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності та визначати свої індивідуальні професійні потреби (рефлексивна компетентність).	Методи: рефлексія результатів своєї педагогічної діяльності, участь в дискусіях на семінарі. Самостійне опрацювання монографічної літератури. Контрольні заходи: "мозковий штурм", "шість шляп мислення", обговорення актуальних проблем професійної діяльності на практичних заняттях; підготовка проєкту; залік.
ПРН6. Дотримуватися прав людини та громадянина у здійсненні освітньої діяльності, реалізовувати права та обов'язки педагогічних працівників, дотримуватись та поширювати загальнолюдські та національні цінності.	Методи: самоаналіз, самокорекція, психодіагностика та психокорекція. Самостійне опрацювання психологічної літератури. Методи контролю: самооцінювання, групова рефлексія.
ПРН8. Поділяти та популяризувати загальнолюдські цінності (Декларація прав людини ООН) та національні цінності (Конституція України), поціновувати та розвивати національну культуру, поважати мультикультурність.	Методи: розв'язання проблемних задач. Самостійне опрацювання монографічної літератури. Контрольні заходи: обговорення актуальних проблем шкільного життя на практичних заняттях; підготовка проєкту; залік.
ПРН12. Скласти завдання для проєктної діяльності здобувачів освіти, розроблення проєктів шкільних та позашкільних заходів, реалізація та корекція освітнього процесу на підставі проведеної педагогічної діагностики із застосуванням компетентнісного та особисто орієнтованого підходів; концепції розвивального навчання та технологій інтерактивного навчання.	Методи: проєктування, педагогічної діагностики на основі компетентнісного та особисто орієнтованого підходів. Самостійне опрацювання психолого-педагогічної літератури. Методи контролю: розв'язання проблемних задач.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Вступ

Тема 1. Медіаграмотність. Предмет і об'єкт. Принципи. Методи. Інформаційний потік.

Змістовний модуль 2. Соціальний вплив медіа.

Тема 2. Вплив медіа. Особливості медіаосвіти. Можливості медіаосвіти. Фейк. Достовірне повідомлення.

Змістовний модуль 3. Завдання медіаосвіти.

Тема 3. Навіщо потрібна медіаосвіта? Роль достовірної інформації під час ухвалення рішень. Маніпуляції. Способи протистояння маніпуляціям.

Змістовний модуль 4. Ресурси медіаосвіти.

Тема 4. Ресурсне забезпечення медіаосвіти. Складові медіаосвіти. Забезпечення медіаосвіти. Ресурси.

Змістовний модуль 5. Медіа на допомогу школі.

Тема 5. Представлення та донесення інформації. Розповідь. Стислий виклад. Опис. Характеристика. Пояснення. Міркування.

Змістовний модуль 6. Основи авторського права.

Тема 6. Законодавство про авторське право. Поняття авторського права. Зміст і обсяг поняття. Спілкування в мережі. Формування іміджу школи. Відкриті ресурси.

Змістовний модуль 7. Кібербулінг.

Тема 7. Медіапростір та права людини. Кібербулінг. Учасники кібербулінгу. Способи протистояння.

Змістовний модуль 8. Критичне мислення.

Тема 8. Особливості критичного мислення в медіапросторі. Поняття "критичне мислення". Особливості медіаджерел та їхнього аналізу. Протистояння прийомам маніпуляцій.

4. Структура навчальної дисципліни

Змістові модулі	Усього годин	Аудиторні контактні години					Самостійна робота		Система накопичення балів		
		Усього годин	Лекційні заняття		Семінари				Т.з .	П.з .	Усього балів
			очна	заочна	очна	заочна	очна	заочна			
1	2		4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	14	2/1	1	0,5	1	0,5	12	14	2	5	7
2	14	2/1	1	0,5	1	0,5	12	14	2	5	7
3	14	2/1	1	0,5	1	0,5	12	14	2	5	7
4	14	2/1	1	0,5	1	0,5	12	14	2	5	7
5	15	3/1	2	0,5	1	0,5	12	14	2	5	7
6	15	3/1	2	0,5	1	0,5	12	14	2	5	7
7	17	4/1	2	0,5	2	0,5	13	14	4	5	9
8	17	4/1	2	0,5	2	0,5	13	14	4	5	9
Усього за змістові модулі	120	22/8	12	4	10	4	98	112	20	40	60

Підсумковий контроль (екзамен)	30										40
Загалом	150								100		

5. Теми лекційних занять

№ змістового Модуля	Назва теми	Кількість Годин	
		о/д ф.	з/дист ф.
1	2		4
1	Тема 1. Медіаграмотність	1	0,5
2	Тема 2. Соціальний вплив медіа.	1	0,5
3	Тема 3. Завдання медіаосвіти.	1	0,5
4	Тема 4. Ресурси медіаосвіти.	1	0,5
5	Тема 5. Меіда на допомогу школі.	2	0,5
6	Тема 6. Основи авторського права.	2	0,5
7	Тема 7. Медіапростір та права людини.	2	0,5
8	Тема 8. Критичне мислення.	2	0,5
Разом		12	4

6. Теми практичних занять

№ змістового Модуля	Назва теми	Кількість Годин	
		о/д ф.	з/дист ф.
1	2		4
1	Тема 1. Медіаграмотність	1	0,5
2	Тема 2. Соціальний вплив медіа.	1	0,5
3	Тема 3. Завдання медіаосвіти.	1	0,5
4	Тема 4. Ресурси медіаосвіти.	1	0,5
5	Тема 5. Меіда на допомогу школі.	1	0,5
6	Тема 6. Основи авторського права.	1	0,5
7	Тема 7. Кібербулінг.	2	0,5
8	Тема 8. Критичне мислення.	2	0,5
Разом		10	4

7. Види і зміст поточних контрольних заходів

№ ЗМ	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5

1	Теоретичне завдання – тестування на платформі Moodle.	Тема 1. Медіаграмотність. Предмет і об'єкт. Принципи. Методи. Інформаційний потік.	Критерії оцінювання на сторінці в Мудл https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=508704	2
1	Практичне завдання – розв'язання аналітичних завдань на практичному	Стимульний матеріал для підготовки та обговорення на сторінці в Moodle	Критерії оцінювання на сторінці в Мудл https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=508704	5
За ЗМ 1 конт. заход.	2			
2	Теоретичне завдання – тестування на платформі Moodle.	Тема 2. Вплив медіа.	Критерії оцінювання на сторінці в Мудл https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=508704	2
2	Практичне завдання – розв'язання аналітичних завдань на практичному	Стимульний матеріал для підготовки та обговорення на сторінці в Moodle	Критерії оцінювання на сторінці в Мудл https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=508704	5
За ЗМ 2 конт. заход.	2			
3	Теоретичне завдання – тестування на платформі Moodle.	Тема 3. Навіщо потрібна медіаосвіта?	Критерії оцінювання на сторінці в Мудл https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=508704	2
3	Практичне завдання – розв'язання аналітичних завдань на практичному	Стимульний матеріал для підготовки та обговорення на сторінці в Moodle.	Критерії оцінювання на сторінці в Мудл https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=508704	5
За ЗМ 3 конт. заход.	2			

4	Теоретичне завдання – тестування на платформі Moodle.	Тема 4. Ресурсне забезпечення медіаосвіти.	Критерії оцінювання на сторінці в Мудл https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=508704	2
4	Практичне завдання – розв’язання аналітичних завдань на практичному	Стимульний матеріал для підготовки та обговорення на сторінці в Moodle.	Критерії оцінювання на сторінці в Мудл https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=508704	5
За ЗМ 4 конт. заход.	2			
5	Теоретичне завдання – тестування на платформі Moodle.	Тема 5. Представлення та донесення інформації.	Критерії оцінювання на сторінці в Мудл https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=508704	2
5	Практичне завдання – розв’язання аналітичних завдань на практичному	Стимульний матеріал для підготовки та обговорення на сторінці в Moodle.	Критерії оцінювання на сторінці в Мудл https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=508704	5
За ЗМ 5 конт. заход.	2			
6	Теоретичне завдання – тестування на платформі Moodle.	Тема 6. Законодавство про авторське право.	Критерії оцінювання на сторінці в Мудл https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=508704	2
6	Практичне завдання – розв’язання аналітичних завдань на практичному	Стимульний матеріал для підготовки та обговорення на сторінці в Moodle.	Критерії оцінювання на сторінці в Мудл https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=508704	5
За ЗМ 6 конт. заход.	2			
7	Теоретичне завдання – тестування на платформі	Тема 7. Медіапростір та права людини.	Критерії оцінювання на сторінці в Мудл https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=508704	4

	Moodle.			
7	Практичне завдання – розв’язання аналітичних завдань на практичному	Стимульний матеріал для підготовки та обговорення на сторінці в Moodle.	Критерії оцінювання на сторінці в Мудл https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=508704	5
За ЗМ 7 конт. заход.	2			
8	Теоретичне завдання – тестування на платформі Moodle.	Тема 8. Особливості критичного мислення в медіапросторі.	Критерії оцінювання на сторінці в Мудл https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=508704	4
8	Практичне завдання – розв’язання аналітичних завдань на практичному	Стимульний матеріал для підготовки та обговорення на сторінці в Moodle.	Критерії оцінювання на сторінці в Мудл https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=508704	5
За ЗМ 8 конт. заход.	2			
Усього за зміст. модулі контр. заходів	8			60

8. Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
Залік	Теоретичне завдання – тестування	Питання в Мудл	Критерії оцінювання на сторінці в Мудл https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=15267#section-4	20
	Практичне завдання – аналітичні питання у вигляді	Питання в Мудл	Критерії оцінювання на сторінці в Мудл https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=15267#section-4	20

	проблемних задач (формат виконання: в залежності від форми навчання) а) аудиторно / очно (усно), б) дистанційно: ZOOM (усно).		5267#section-4	
Усього за підсумко- вий семестро- вий контроль				40

9.Рекомендована література

Основна:

1. Горбачов С., Найдюнова Л. Медіаграмотність для освітян. *Prometheus*. URL: https://prometheus.org.ua/course/course-v1:CZ+MEDIA101+2018_T3 (дата звернення: 07.07.2023).
2. Заріцька Н. М. Медіаграмотність у контексті забезпечення інформаційно-психологічної безпеки в умовах гібридної війни: результати теоретичного аналізу. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: психологія*. 2022. № 4. С. 150–154. URL: <https://doi.org/10.32782/psy-visnyk/2021.4.29> (дата звернення: 07.07.2023).
3. Магда Є., Найдюнова Л. Медіаграмотність: практичні навички. *Prometheus*. URL: https://prometheus.org.ua/course/course-v1:CZ+MEDIA102+2018_T3 (дата звернення: 07.07.2023).
4. Паукова А. Медіаграмотність як пріоритетний напрямок педагогіки у сфері інформаційного захисту дітей на сторінках педагогічної преси США. *Інноватика у вихованні*. 2019. № 10. С. 329–336. URL: <https://doi.org/10.35619/iiv.v1i10.198> (дата звернення: 07.07.2023).
5. Писаренко Л. М. Медіаграмотність як ефективний метод розвитку особистості. *The european development trends in journalism, pr, media and communication*. 2021. URL: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-042-1-18> (дата звернення: 07.07.2023).
6. Stadnik O., Vanyushina O., Polovaia N. Проблема медіаграмотності при споживанні інформації в умовах війни: соціологічний аспект. *Epistemological studies in philosophy social and political sciences*. 2022. Т. 5, № 1. С. 73–79. URL: <https://doi.org/10.15421/342210> (дата звернення: 07.07.2023).
7. Харченко Б. В. Медіаграмотність як пріоритетна навичка людини в боротьбі з пропагандою. *Кримський міжнародний форум: філологія та журналістика*. 2022. URL: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-272-5-18> (дата звернення: 07.07.2023).

Додаткова:

1. Верещака В. В., Бойко І. М. Медіаграмотність та міжкультурна комунікація учасників освітнього процесу через призму сучасних викликів. *Міжкультурна комунікація в контексті глобалізаційного діалогу: стратегії розвитку*. ч. 3. 2022. URL: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-281-7-53> (дата звернення: 07.07.2023).
2. Марків О. Т., Марків І. П., Білорусцева Т. М. Складові механізми саморегуляції в медіа: правові засади, журналістські стандарти, медіаграмотність, маркетингові

- стратегії. *Culturological almanac*. 2023. № 1. С. 181–187. URL: <https://doi.org/10.31392/cult.alm.2023.1.24> (дата звернення: 07.07.2023).
3. Писаренко Л. М. Медіаграмотність як ефективний метод розвитку особистості. *The european development trends in journalism, pr, media and communication*. 2021. URL: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-042-1-18> (дата звернення: 07.07.2023).
 4. Розвиток медіаграмотності молодого покоління: практичний аспект проблеми / Ю. Руденко та ін. *Physical and mathematical education*. 2022. Т. 37, № 5. С. 56–63. URL: <https://doi.org/10.31110/2413-1571-2022-037-5-008> (дата звернення: 07.07.2023).
 5. Руденко Ю., Овчаренко В. Аналіз закордонного досвіду формування медіаграмотності молоді. *Education. Innovation. Practice*. 2022. Т. 10, № 6. С. 45–51. URL: <https://doi.org/10.31110/2616-650x-vol10i6-006> (дата звернення: 07.07.2023).
 6. Уварова Т., Стас Т. Медіаграмотність та медіакомпетентність у сучасній освіті: виклики і тенденції. *Humanities science current issues*. 2020. Т. 4, № 29. С. 191–197. URL: <https://doi.org/10.24919/2308-4863.4/29.209672> (дата звернення: 07.07.2023).
 7. Zarivna O., Markiv O. Media literacy and health culture as a necessity of educational space (on the example of foreign language studios and journalism). *Naukovi zapiski Natsional'nogo universitetu «Ostroz'ka akademiâ». Seriâ «Filologîâ»*. 2019. Vol. 1, no. 6(74). P. 168–171. URL: [https://doi.org/10.25264/2519-2558-2019-6\(74\)-168-171](https://doi.org/10.25264/2519-2558-2019-6(74)-168-171) (date of access: 07.07.2023).

Електронні ресурси:

1. «МедіаДрайвер» - твій навігатор у світ медіа. *MEDIADRIVER*. URL: <http://mediadriver.online/> (дата звернення: 07.07.2023).
2. 10 цікавих ідей для навчання учнів медіаграмотності. *Освітній проект «На Урок» для вчителів*. URL: <https://naurok.com.ua/post/10-cikavih-idey-dlya-navchannya-uchniv-mediagramotnosti> (дата звернення: 07.07.2023).
3. ms.detector.media. MediaSapiens. *ms.detector.media*. URL: <https://ms.detector.media/> (date of access: 07.07.2023).
4. Академія української преси. *АУП*. URL: <https://www.aup.com.ua/> (дата звернення: 07.07.2023).
5. Медіазнайко. *АУП* | Академія Української преси. URL: <https://www.aup.com.ua/Game/index.html> (дата звернення: 07.07.2023).
6. Наука повсякденного мислення. *Prometheus*. URL: https://prometheus.org.ua/course/course-v1:UQx+THINK101+2016_T2 (дата звернення: 07.07.2023).
7. Онлайн-курс «Новинна грамотність». *Головна* | Відеотека. URL: <https://video.detector.media/special-projects/novynna-gramotnist-i22> (дата звернення: 07.07.2023).